

Ústavní soud

Joštova 8

660 83 Brno 2

(odesláno datovou zprávou)

Praha dne **XX. XX.** 2021

Navrhovatelé: **Skupina 25 poslanců**

právně zastoupena: JUDr. Jindřichem Rajchlem,
advokátem AK č. 10224
se sídlem Povltavská 829/364, 171 00 Praha 7

Účastník řízení: **Vláda České republiky, Nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1 – Malá Strana,
PSČ 118 01**

N á v r h

na zrušení jiného právního předpisu

Přílohy

- *plná moc*
- *doklad o registraci k DPH*
- *seznam a podpisy navrhovatelů*
- *dále dle textu*

1. **Aktivní legitimaci** dovozujeme z ustanovení § 64 odst. 2 písm. b) zákona č. 182/1993 Sb. (dále jen „**zákon o ÚS**“) s ohledem na to, že tímto návrhem napadené jiné právní předpisy, příp. jejich části, nejsou zákonem.
2. **Pasivní legitimaci** dotčeného orgánu dovozujeme z ustanovení § 69 odst. 1 zákona o ÚS, napadené jiné právní předpisy vydala vláda České republiky.

II.

ŽÁDOST O PROJEDNÁNÍ NÁVRHU COBY NALÉHAVÉHO

3. Tímto návrhem žádáme Ústavní soud, aby posoudil ústavnost zejména:
 - a. usnesení vlády České republiky ze dne 14. 2. 2021 č. 125, jímž vláda České republiky vyhlásila nouzový stav na území České republiky,
 - b. usnesení vlády České republiky ze dne 14. 2. 2021 č. 129, jímž je opatřením s působností na celém území České republiky zásadním způsobem omezeno základní lidské právo dětí a dalších lidí na vzdělání,
 - c. usnesení vlády České republiky ze dne 14. 2. 2021 č. 126, jímž je opatřením s působností na celém území České republiky zrušeno či podstatně omezeno základní lidské právo svobodně podnikat či vykonávat jinou hospodářskou činnost,

příčemž tento stav, kdy dochází k dramatickému potlačování individuálních práv lidí, jakož i obecných základů demokratického právního státu, vzniku obrovských škod na životech a zdraví lidí, jakož i ekonomických škod, přetrvává řadu týdnů a měsíců a jeho další pokračování bez účinné kontroly ze strany Ústavního soudu dle našeho názoru může ohrozit stabilitu demokratického právního státu jako takového.

4. Jsme proto přesvědčeni, že je namístě, aby Ústavní soud jednal o tomto návrhu přednostně.
5. **Žádáme tedy Ústavní soud, aby projednal tento návrh přednostně v souladu s čl. 39 zákona o ÚS.**

III.

K PŘEZKUMU USNESENÍ VLÁDY ČR ZE DNE 14. 2. 2021, Č. 125

6. Usnesením č. 125 ze dne 14. 2. 2020 vyhlásila vláda České republiky (dále jen „**Vláda**“) nouzový stav v souvislosti s epidemií viru SARS-CoV-2 (dále jen „**Usnesení NZ**“).

7. Dle dostupných informací Vláda vydala Usnesení 1 na základě žádosti hejtmanů všech krajů České republiky postupem podle ustanovení § 3 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Krizový zákon**“).
8. Usnesení 1 vydala Vláda jen tři (3) dny poté, kdy Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále též jen „**PSP**“) rozhodla o tom, že nevyslovuje souhlas PSP s prodloužením doby nouzového stavu, vyhlášeného Vládou usnesením ze dne 30. 9. 2020 č. 957 (dále jen „**Usnesení NS**“).
9. Usnesením 1 Vláda fakticky i právně opakovaně prodloužila nouzový stav, vyhlášený Usnesením NS, a utvrdila tak pokračování systému rozdělení moci, který byl nastolen již Usnesením NS a který dle našeho názoru zcela bezprecedentně neoprávněně narušuje základní principy demokratického právního státu, chráněné ústavním pořádkem České republiky, a to z důvodů obecných i konkrétních (vztahujících se k této věci).
10. Usnesením 1 navíc Vláda zcela flagrantně zneužila institutu nouzového stavu, jak jej předpokládá ustanovení § 3 odst. 5 Krizového zákona, když tímto postupem obešla nesouhlas PSP s prodloužením nouzového stavu, vyhlášeného Usnesením NS (viz dále).
11. Dle našeho názoru je namístě, aby Ústavní soud provedl kontrolu ústavnosti Usnesení 1 a po provedení této kontroly jej zrušil, jako odporující ústavnímu zákonu i ústavnímu pořádku, jak je uvedeno dále.

12. OBECNĚ K USNESENÍ NZ A USNESENÍ 1

13. Usnesení 1 je třeba vnímat jako akty vládnutí politického charakteru. A ačkoliv je lze vnímat tak, že sama o sobě nezakládají práva a povinnosti, mají z hlediska fungování státu i z hlediska individuálních práv lidí dalekosáhlé důsledky, zejména:
 - a. vkládají Vládě, coby orgánu moci výkonné, do rukou významnou část zákonodárné moci, když jí umožňuje vydávat podzákoné právní předpisy ve smyslu ust. § 5 a 6 Krizového zákona, jimiž smí omezit práva a ukládat povinnosti v rozsahu a způsobem, k němuž má v běžném stavu pravomoc pouze Parlament České republiky, včetně možnosti zasahovat do práv a svobod, zaručených ústavním pořádkem (zejm. Listinou základních práv a svobod);

- b. podstatným způsobem rozšiřují pravomoci Vlády a omezují možnosti kontroly její činnosti i v řadě dalších oblastí (např. při zadávání veřejných zakázek apod.);
 - c. z hlediska práv fyzických a právnických osob představují zcela zásadní zásah do jejich práv, jako jsou:
 - i. právo vykonávat státní moc formou řádné zastupitelské demokracie v souladu s čl. 2 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Ústava**“), když moc zákonodárná je v obrovském rozsahu svěřena orgánu moci výkonné, a to dokonce bez jakékoliv efektivní kontroly mocí zákonodárnou (k tomu viz dále);
 - ii. právo na přiměřenost právních norem (vč. sankcí za jejich porušení) – již jen samotné vyhlášení Usnesení NZ a Usnesení 1 může například vést ke znatelně vyššímu zásahu do práv v souvislosti s pácháním trestných činů ve smyslu ust. § 42 písm. j) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
14. Již jen s ohledem na shora uvedené důsledky jsme přesvědčeni, že je v současné době nezbytné, aby Ústavní soud posoudil ústavnost Usnesení 1. Za hlavní důvody, pro které považujeme Usnesení 1 za odporující základním principům demokratického právního státu, považujeme následující:
- 15. OBCHÁZENÍ ÚSTAVNÍHO ZÁKONA A PORUŠENÍ ZÁKLADNÍHO PRINCIPU DEMOKRATICKÉHO PRÁVNÍHO STÁTU**
16. Vláda svým shora popsaným postupem obnovila nouzový stav ke dni 15. 2. 2021, tedy bezprostředně v den následující, kdy měl nouzový stav, vyhlášený Usnesením NS, skončit z důvodu absence souhlasu PSP (viz bod 8 výše).
17. Jednala tak na základě žádosti hejtmánů, přičemž tímto postupem se pokusila obejít systém kontroly své činnosti ze strany PSP, zakotveném v čl. 6 odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Ústavní zákon o bezpečnosti**“). V předmětném ustanovení je totiž uvedeno, že Vláda smí prodloužit nouzový stav pouze na dobu 30 dnů. **K prodloužení této doby může dojít výhradně se souhlasem PSP.** Zákon o bezpečnosti v tomto směru neuvádí žádné výjimky z tohoto pravidla. Lze tedy s jistotou konstatovat, že úmyslem zákonodárce bylo podrobit Vládu kontrole ze strany PSP, a tím omezit možnost zneužití tohoto stavu

k dlouhodobému potlačování občanských práv a svobod, vč. základních principů demokratického právního státu (viz k tomu např. bod 13.c.i výše).

18. Lze sice připustit, že Vláda smí nouzový stav vyhlásit rovněž na základě žádosti hejtmana kraje České republiky. Jak však vyplývá z ustanovení § 3 odst. 5 Krizového zákona, k tomuto postupu je však oprávněna pouze v případě, že není „*možné účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí*“. Takový stav však nenastal a ani nastat nemohl, když stav nebezpečí nebyl účinně vyhlášen v žádném kraji.
19. Je tedy třeba konstatovat, že Vláda vyhlásila nouzový stav za stejných okolností, za nichž k tomu neobdržela souhlas ze strany PSP. To nakonec dokládá i textace krizových opatření, která Vláda vydala dne 14. 2. 2021, která se naprosto či téměř shodují s opatřeními, vydaným v průběhu předchozího nouzového stavu.
20. Je rovněž zjevné, že od 11. 2. do 14. 2. 2021 nemohlo dojít k žádné změně okolností, za nichž v té době nouzový stav trval.
21. **Vláda tedy shora popsaným postupem fakticky prodloužila nouzový stav na dobu překračující (a to dramaticky) dobu 30 dnů BEZ souhlasu PSP a dokonce za situace, kdy PSP rozhodla o tom, že tento stav neprodlouží (nejde tedy jen o to, že by Vláda nepožádala PSP o souhlas, ale tento souhlas jí dne 11. 2. 2021 výslovně nebyl dán).**
22. Jsme přesvědčeni, i z důvodů uvedených dále, že i vyhlášení nouzového stavu a jeho udržování v předchozím období se přičilo ústavnímu pořádku a bylo v rozporu s principy demokratického právního státu. **Aktuální stav ale považujeme za již absolutně bezprecedentní (alespoň v období posledních 32 let), flagrantní a pro fungování demokratického právního státu zcela zásadně ohrožující porušení základních zásad demokratických ústavních principů České republiky, jakými jsou dělba moci, kontrola výkonu moci výkonné mocí zákonodárnou, ochrana principů zastupitelské demokracie atd. A to již nelze v žádném případě tolerovat.**
23. **ABSENCE ŘÁDNÉHO ODŮVODNĚNÍ**
24. Usnesení 1, coby podzákoný právní předpis, bylo opět vydáno bez jakéhokoliv odůvodnění či důvodové zprávy.
25. V tom spatřujeme nejen formální nedostatek, ale zejména zcela závažné porušení základních principů demokratického právního státu:

- a. Zcela zásadní podmínkou fungování demokratického právního státu je jeho **legitimita**. Její integrální podmínkou je určité srozumění adresátů právních norem s těmito normami. Bez řádného odůvodnění právní normy nelze toto srozumění zajistit, a stát (v tomto případě Vláda) se tak dostává do pozice de facto monarchistického orgánu vrchnostenské moci, který (byť ani jen formálně) neprojevuje jakoukoliv snahu o to, umožnit adresátům norem pochopení jejich významu, natož pak jejich přezkum či posouzení důvodnosti zásahů do jejich práv (vč. základních občanských svobod).
 - b. Absence odůvodnění rovněž znemožňuje či ztěžuje právo každého člověka na ochranu jeho základních svobod soudní mocí ve smyslu čl. 4 Ústavy, když lidé nemají možnost posoudit, příp. prokázat, nakolik jsou podmínky pro zásah do jejich práv oprávněné, trvalé apod.
26. Význam odůvodnění pro ochranu základních práv a svobod je přitom uznáván i na mezinárodní úrovni. Viz k tomu např. známý rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci Hirst proti Spojenému království z 6. října 2005, kde hrálo nedostatečné odůvodnění a nedostatečná parlamentní diskuse ohledně volebního práva vězňů klíčovou roli při shledání rozporu britského zákona s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.
27. Obdobně i německý ústavní soud potvrzuje význam odůvodnění návrhů zákonů dlouhodobě (viz např. jeho rozsudek Hartz IV, BVerfGE 125, 175, z 9. února 2010). Nelze nevnímat, že podobně rozhodoval v minulosti i Ústavní soud (viz např. nález Pl. ÚS 8/07). I z dosavadních názorů Ústavního soudu lze dovodit základních požadavek na právní předpisy (zejména pak podzákoné právní předpisy), a to, že právní úprava by měla vždy zajišťovat „vazbu mezi stanoveným účelem a zvoleným legislativním prostředkem“.
- 28. FORMÁLNÍ NEDOSTATKY VYHLÁŠENÍ NOUZOVÉHO STAVU**
29. Usnesení 1 trpí řadou i dalších vad formálních i materiálních.
30. Vedle všech shora (i dále) uvedených si dovoluujeme upozornit zejména na jednu zcela zásadní vadu:
31. Ve smyslu ustanovení čl. 6 odst. 1 Ústavního zákona o bezpečnosti je Vláda při vyhlášení nouzového stavu povinna „vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají“.

32. Tuto povinnost Vláda ani v Usnesení 1 (stejně jako v Usnesení NS) nesplnila, což má přitom zcela zásadní důsledky:
- a. v první řadě Vláda vydáním Usnesením NZ porušila Ústavní zákon o bezpečnosti, což by samo o sobě mělo vést k závěru o jeho nulitě, příp. neplatnosti,
 - b. dle našeho názoru nelze připustit coby ústavně-konformní stav, kdy Vláda omezuje svými opatřeními práva a svobody zaručené Listinou základních práv a svobod nad rámec, který by byl alespoň obecně vymezen v Usnesení 1 (z tohoto hlediska jsou tak zřejmě krizová opatření Vlády nulitní, příp. neúčinná, a každopádně protiústavní jako taková),
 - c. Vláda v konečném důsledku ukládá adresátům krizových opatření řadu povinností a omezuje jejich práva, aniž by dala těmto adresátům možnost se s nimi řádně seznámit, příp. se proti nim efektivně bránit, když přímým pramenem takových nových povinností a omezení není jediný právní předpis (Usnesení 1), ale obrovská spousta nepřehledných opatření, která se navíc mění tak rychle, že není v silách právního systému na tyto změny reagovat; tím tak Vláda zcela bezprecedentním způsobem porušila základní princip legitimacy zásahů do občanských práv a svobod (pokud by výčet omezení byl, byť i jen obecně, vymezen v Usnesení 1, situace by byla jiná).
33. Z Usnesení 1 není možné ani zjistit, v čem spočívá naplnění zákonných ustanovení (např. v čem je splněna podmínka podle čl. 5 Ústavního zákona o bezpečnosti, podle kterého se musí jednat o pohromu, která ve „značném rozsahu“ ohrožuje životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost). Podle našeho názoru nebyly splněny podmínky ani tzv. „veřejného ohrožení státní existence“ pro vyhlášení stavu nouze.

34. ABSENCE EFEKTIVNÍ KONTROLY ZE STRANY PARLAMENTU ČR

35. Jakkoliv jistě nelze zcela odmítnout potřebu, aby v situacích, předvídaných ústavním zákonem, došlo k dočasnému omezení i těch nejzákladnějších občanských svobod (za splnění základního axiomu demokratického právního státu, vyjádřeného v čl. 4 Listiny základních práv a svobod), je vždy nezbytné, aby byla zachována kontrola výkonu jedné moci mocí druhou. Takovou kontrolu má zajistit ustanovení čl. 6 odst. 2 Ústavního zákona

o bezpečnosti, podle něhož lze nouzový stav prodloužit jen s předchozím souhlasem Poslanecké sněmovny.

36. Jak však poprvé v moderní historii České republiky opakovaně prokázala praxe, uvedené ustanovení Ústavního zákona o bezpečnosti představuje kontrolu pouze fiktivní, ve skutečnosti však zcela neúčinnou.
37. Článek 39 Ústavy stanoví způsob, jímž Parlament České republiky, coby nejvyšší orgán moci zákonodárné, rozhoduje. Dle čl. 39 odst. 2 pro běžná usnesení postačuje souhlas nadpoloviční většiny přítomných poslanců (či senátorů). Dle čl. 39 odst. 1 jsou přítom obě komory usnášeníschopné za přítomnosti třetiny členů.
38. Článek 39 odst. 3 a 4 Ústavy pak upravuje kvalifikovanou většinu pro přijetí zvláštních usnesení (vyhlášení válečného stavu apod.) a pro přijetí ústavních zákonů. Usnesení o vyslovení souhlasu s nouzovým stavem zde však chybí.
39. To vede v důsledku k absurdní situaci, kdy Parlament může omezit základní občanská práva například změnou Listiny základních práv a svobod pouze se souhlasem třípětinové většiny všech poslanců i senátorů. Vláda tak však smí za nouzového stavu učinit se souhlasem nadpoloviční většiny přítomných poslanců.
40. Při zohlednění minimálního počtu přítomných poslanců nezbytných pro usnášeníschopnost poslanecké sněmovny (67), tak dochází k naprosto absurdnímu stavu, kdy k prodloužení nouzového stavu, jenž Vláda následně využívá k vydávání usnesení omezujících základní práva a svobody, postačí teoreticky souhlas pouhých 34 poslanců. Z hlediska ústavního pořádku, kdy jakýkoliv zásah do základních práv a svobod občanů ČR je natolik závažným rozhodnutím, že je pro něj nezbytný souhlas dvou třetin všech poslanců a senátorů, považujeme současnou situaci, kdy lze těch samých zásahů dosáhnout pouze se souhlasem 34 poslanců, za naprosto nepřijatelnou. Pokud pak zohledníme skutečnost, že nouzový stav lze tímto způsobem (tedy bez jakéhokoliv odůvodnění) prodlužovat teoreticky do nekonečna, docházíme k zcela absurdnímu závěru, že souhlas pouhých 34 poslanců může postačit k omezení základních práv a svobod občanů ČR po dobu i několika let. Ostatně již v současné chvíli jsou tato práva a svobody omezována téměř po dobu 1 roku, ač Vláda ani v jednom hlasování o zavedení, respektive prodloužení nouzového stavu, nezískala souhlas kvalifikované většiny všech poslanců a senátorů, jež je za normální situace pro každý takový zásah nezbytný.
41. Tato úprava znamená, že vykonává-li moc výkonnou vláda, která by měla disponovat tzv. „vládní“ většinou v Parlamentu České republiky, vykonává rovněž i kontrolu proti zneužití

institutu nouzového stavu sama nad sebou. To je jistě stav, který se zcela zásadně přičí základním principům demokratického právního státu.

42. Praxe navíc zneužitelnost této situace potvrzuje, když k prodlužování nouzového stavu opakovaně docházelo pouze se souhlasem poslanců zastupujících vládní strany a se souhlasem jen několika dalších poslanců (většinou z řad stran, které současnou Vládu tzv. „tolerují“), kdy poslanci ostatních stran demokratické opozice s tímto postupem nesouhlasí. Nouzový stav tak byl dlouhodobě udržován bez existence širšího politického konsenzu, předpokládaného jistě zákonodárcem při přijímání Ústavního zákona o bezpečnosti.
43. Zásadní význam účinné kontroly podzákoných právních předpisů ze strany moci zákonodárné i soudní podporuje například i stanovisko Benátské komise CDL-PI(2020)005rev z 26. května 2020 „Respect for Democracy, Human Rights and the Rule of Law During States of Emergency – Reflections“ (viz <https://rm.coe.int/respect-for-democracy-human-rights-and-rule-of-law-during-states-of-e/16809e82c0>).
44. Jsme si vědomi toho, že tímto návrhem nelze napadnout ustanovení zákona či jeho části, nad rámec tohoto návrhu však deklarujeme, že považujeme za nezbytné na půdě Parlamentu České republiky otevřít (i na základě současné zkušenosti) diskusi o zavedení účinných pojistek proti zneužití institutu nouzového stavu alespoň v budoucnosti – a to například zavedením kvalifikované většiny členů PSP pro vyslovení souhlasu s prodloužením nouzového stavu, jakož např. i vytvořením efektivnější možnosti kontroly ústavnosti takového stavu ze strany Ústavního soudu (byť toto je zřejmě věcí širší a dlouhodobější diskuse).
45. Současně však musíme opakovat, že neúčinnost kontroly Vlády při prodlužování nouzového stavu se napadeným Usnesením 1 posunula o další, již zcela zjevně protiústavní úroveň, kdy Vláda fakticky prodloužila nouzový stav proti vůli Parlamentu České republiky, vyjádření nesouhlasem PSP ze dne 11. 2. 2021.
46. **NESPLNĚNÍ PŘEDPOKLÁDANÝCH DŮVODŮ PRO PRODLOUŽENÍ NOUZOVÉHO STAVU**
47. Jak uvádíme výše v tomto návrhu, Vláda neopatřila Usnesení 1 řádným odůvodněním. To tak lze spíše dovozovat z veřejně dostupných informací.
48. Přitom právě posouzení důvodů pro vydání Usnesení 1 (jakož i dále uvedených usnesení) je dle našeho názoru zcela zásadní pro posouzení, zda bylo vydáno v souladu s ústavním pořádkem, zejména pak v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 1 Ústavního zákona o

bezpečnosti. Z něj vyplývá, že nouzový stav lze vyhlásit výhradně v případech, kdy je bezprostředně ohrožena:

- a. svrchovanost, nebo
 - b. územní celistvost, nebo
 - c. demokratické základy České republiky, nebo
 - d. ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí, nebo
 - e. je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně.
49. Při posuzování ústavnosti (a zákonnosti) nouzového stavu i opatření v něm přijímaných je současně třeba přihlížet i k intenzitě, územnímu rozsahu a charakteru konkrétní situace.
50. Dle našeho názoru opírá Vláda zákonnost a ústavnost Usnesení 1 o splnění následujících podmínek:
- a. **ve značném rozsahu**
 - b. jsou **ohroženy životy a zdraví**, a to
 - c. **bezprostředně**
51. Splnění těchto podmínek pak odůvodňuje zejména následujícími tvrzeními:
- a. Nový koronavirus SARS-CoV-2 se šíří nekontrolovatelně, což Vláda „prokazuje“ uváděním počtu nově nakažených osob.
 - b. Rychlost šíření koronaviru hrozí zahlcením zdravotnických zařízení, což by následně mohlo vést ke zkolabování zdravotního systému jako celku, což Vláda reálně nijak neprokazuje.
 - c. Hrozbu pro životy a zdraví lidí zvyšují nové mutace koronaviru, zejména tzv. „britská mutace“, kdy ani toto tvrzení Vláda nijak neprokazuje.
52. Jsme přesvědčeni, že důvody, které Vláda uvádí, jsou zcela nepřesvědčivé a naprosto nedostatečné k tomu, aby docházelo k prodloužení nouzového stavu, případně aby navíc docházelo ke zcela zásadním zásahům do základních občanských práv a svobod.
53. **K počtu nově nakažených osob**

54. Počet tzv. nově nakažených osob zveřejňuje vláda na stránkách Ministerstva zdravotnictví (https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19?utm_source=general&utm_medium=widget&utm_campaign=covid-19).
55. Jak však současně přiznává, v tomto počtu jsou započteny všechny osoby, u nichž platí následující: **„Celkový počet osob dosud pozitivně testovaných na původce onemocnění COVID-19 (kumulativně od 1. 3. 2020) dle hlášení KHS a dle pozitivních nálezů laboratoří, které jsou určeny pro další šetření. S ohledem na fakt, že u publikovaných dat probíhá validace a průběžné doplňování hlášení, se mohou přehledy osob s laboratorně prokázaným onemocněním COVID-19 dle hlášení KHS a laboratoří zpětně měnit.“** (viz <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19--vysvetleni-pojmu>)
56. Jde tedy o osoby, které byly pozitivně testovány na přítomnost koronaviru SARS-CoV-2, a to zejména prostřednictvím testů rt-PCR.
57. V současné době se přitom již česká i zahraniční odborná veřejnost shoduje v jednotném názoru – testy rt-PCR samy o sobě nemohou sloužit jako nástroj pro určení diagnózy „nakažení koronavirem SARS-CoV-2“ v tom smyslu, že by pozitivně testovaná osoba byla nositelem koronaviru, který by u ní mohl vést k propuknutí onemocnění COVID-19, příp. která by mohla šířit nákazu dále.
58. Testy rt-PCR jsou založeny na tom, že po odběru vzorku dochází v laboratořích k převedení RNA na DNA. Následně v opakujících se cyklech dochází k množení (replikaci) specifického úseku DNA za účelem jeho namnožení do takového počtu, aby bylo možno odhalit jeho přítomnost, jelikož v původním vzorku není genetického materiálu tolik, aby bylo možno jej odhalit bez tohoto namnožení. Zjednodušeně to znamená, že odebraný genetický materiál je postupně „násoben“ (replikován) s cílem jeho odhalení i v případě přítomnosti pouze nepatrného množství RNA koronaviru SARS-CoV-2 v původním vzorku, která by bez namnožení nemohla být nalezena. Tímto postupem lze odhalit i jedinou přítomnou kopii hledaného úseku RNA (převedeného na DNA) v původním vzorku. Každý takový proces „replikace“ / „množení“ je označován jako cyklus.
59. Hlavním problémem této technologie je, že nestanovuje přítomnost kompletních infekčních částic viru SARS-CoV-2, které jako jediné mohou způsobit infekční onemocnění COVID-19 a infikovat další vnímavé jedince. Technologie rt-PCR stanovuje pouze přítomnost vybraných úseků virové genetické informace (RNA), které samy o sobě nemohou nikoho nakazit ani způsobit onemocnění nebo se šířit ve společnosti, a jsou v infikovaných buňkách produkovány v mnohonásobném nadbytku (řádově 1000 až 10000x) ve srovnání s počtem kompletních virových částic. Zbytky virové RNA, popřípadě i již neaktivní neinfekční nebo poškozené virové částice přitom běžně přetrvávají v

lidských vzorcích z dýchacích cest řadu týdnů i měsíců poté, co se jedinec již infekce zbavil, nenesou v sobě žádný „aktivní“ virus a pro své okolí není infekční. Odborníci z celého světa se shodují v tom, že naprostá většina osob, jejichž vzorky metodou rt-PCR vykazují slabou pozitivitu danou počtem cyklů (Ct) nad určitou hranici a jsou označeni jako pozitivní, ve skutečnosti nenesou žádné aktivní viry. Tato hranice se podle různých publikovaných vědeckých prací pohybuje v rozsahu od $ct > 34$ až $ct > 24$ ^[1, 2, 3, 4, 5]. S vyšším počtem prováděných cyklů (ct) dramaticky narůstá pravděpodobnost, že za pozitivní budou chybně označeni lidé, kteří ve skutečnosti nejsou infekční, nemohou onemocnět ani koronaviry šířit.

60. Řadou odborníků je rovněž prokázáno, že zatímco testy rt-PCR mohou být pozitivní po řadu týdnů i měsíců, doba, po kterou jedinec vylučuje infekční viry a je nakažlivý pro své okolí, v naprosté většině případů nepřekračuje 7 až 10 dní ^[1, 5, 6, 7, 8, 9, 10]. U osob s opakovanou pozitivitou rtPCR poté, co se uzdravily z onemocnění COVID-19, nebyly nalezeny žádné infekční viry a nedošlo k nákaze žádných dalších osob, které s nimi byly v úzkém kontaktu ^[11].
61. Stojí za zmínku také to, že uvedené skutečnosti jsou dobře známy Ministerstvu zdravotnictví, jak plyne z odůvodnění Mimořádného opatření vydaného dne 25. 9. 2020 (viz zde: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2020/09/Mimořádné-opatření--->

¹ Centers for Disease Control and Prevention: symptom-based strategy to discontinue isolation for persons with COVID-19 (Updated July 22, 2020). Available at: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/strategy-discontinue-isolation.html>. Accessed 14 August 2020

² La Scola B, Le Bideau M, Andreani J, et al. Viral RNA load as determined by cell culture as a management tool for discharge of SARS-CoV-2 patients from infectious disease wards. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 2020; 39:1059–61

³ Young B, Ong SW, Ng LF, et al. Immunological and viral correlates of COVID-19 disease severity: a prospective cohort study of the first 100 patients in Singapore. *Lancet* 2020

⁴ Bullard J, Dust K, Funk D, et al. Predicting infectious SARS-CoV-2 from diagnostic samples. *Clinical infectious diseases : an official publication of the Infectious Diseases Society of America* 2020

⁵ Bullard J, Dust K, Funk D, et al. Predicting infectious SARS-CoV-2 from diagnostic samples [manuscript published online ahead of print 22 May 2020]. *Clin Infect Dis* 2020; ciaa638

⁶ Wolfel R, Corman VM, Guggemos W, et al. Virological assessment of hospitalized patients with COVID-2019. *Nature* 2020; 581:465–9

⁷ Cheng HW, Jian SW, Liu DP, Ng TC, Huang WT, Lin HH, et al. Contact Tracing Assessment of COVID-19 Transmission Dynamics in Taiwan and Risk at Different Exposure Periods Before and After Symptom Onset. *JAMA Intern Med* 2020 May 1; doi:10.1001/jamainternmed.2020.2020

⁸ Walsh KA, Spillane S, Comber L, Cardwell K, Harrington P, Connell J, Teljeur C, Broderick N, de Gascun CF, Smith SM, Ryan M, O'Neill M. The duration of infectiousness of individuals infected with SARS-CoV-2. *J Infect*. 2020 Dec;81(6):847-856. doi: 10.1016/j.jinf.2020.10.009. Epub 2020 Oct 10. PMID: 33049331; PMCID: PMC7547320

⁹ Million M, Lagier JC, Gautret P, et al. Early treatment of COVID-19 patients with hydroxychloroquine and azithromycin: a retrospective analysis of 1061 cases in Marseille, France. *Travel Med Infect Dis* 2020; 35:101738

¹⁰ Cheng HY, Jian SW, Liu DP, et al. Contact tracing assessment of COVID-19 transmission dynamics in Taiwan and risk at different exposure periods before and after symptom onset *JAMA Intern Med* 2020; e202020

¹¹ Korean CDC: findings from investigation and analysis of re-positive cases (May 19th, 2020). Available at: <https://www.cdc.go.kr/board/board.es?mid=a30402000000&bid=0030>

[izolace-a-karanténa-s-účinností-od-25.-9.-2020-do-odvolání.pdf](#)), přesto i nadále trvá na neodůvodněném testování a vyvozování chybných závěrů z výsledků testů.

62. Jak potvrdilo Ministerstvo zdravotnictví ČR v odpovědi na žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., v současné době je obvyklý počet cyklů (Ct), prováděných při laboratorním zkoumání výsledků testů rt-PCR, 40 a jako pozitivní jsou hodnoceny všechny vzorky s $ct < 40$. A to pouze na základě doporučení výrobců těchto testů. Na základě vědeckých studií tak lze konstatovat, že testy rt-PCR v tomto rozsahu nutně musí vést k tomu, že mezi pozitivně diagnostikovanými osobami je obrovská skupina lidí, kteří reálně nejsou nakaženi (tj. nenesou aktivní virus, jsou pouze nositelem zbytků příslušné kyseliny RNA).

Důkaz:

- *Informace Ministerstva zdravotnictví ze dne 10. 12. 2020, zveřejněná na webových stránkách ministerstva, kde v odpovědi k otázce č. 3 potvrzuje MZ obvyklý počet cyklů (Ct) prováděných v rámci testování testy rt-PCR (<https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2021/01/529-A.pdf>)*
63. Pro lepší představu je přitom důležité si uvědomit, jak dramaticky každý cyklus zvyšuje množství zkoumaného materiálu – pokud například provede laboratoř 30 cyklů, původní množství hledané látky se v ideálním případě zvýší více než miliardakrát. Je-li počet cyklů „pouze“ o devět vyšší – tj. 39 – z jediné kopie DNA (na počátku nemusí být ani jediná virová částice – stačí jediná molekula úseku DNA, do které se předtím přepsala RNA – dále se v reakci množí již jen tato DNA) jich ve vzorku může být až 550 miliard.
64. Odhlédneme-li přitom od skutečnosti, že testy rt-PCR nemohou samy o sobě sloužit k jakékoliv diagnostice „nákazy“ - vzhledem k tomu, že test neodhaluje celý genom viru SARS-CoV-2, ale pouze jeho část/části, je i v případě korektně pozitivního výsledku ověřena pouze asociace s výskytem infekčního viru. Obecně mohou sloužit pouze jako podklad pro to, aby pozitivně testovaná osoba, a to při použití výrazně nižšího počtu cyklů, než je aplikováno nyní, byla následně vyšetřena standardní klinickou cestou.
65. Vláda tedy dovozuje počet „nově nakažených osob“ z testů rt-PCR, aniž by přitom vzala v úvahu, že:
- a. pozitivní výsledek nelze bez dalšího vyšetření vykládat jako nákazu koronavirem SARS-CoV-2,
 - b. pozitivní výsledek nemusí znamenat, že jde o nově „nakaženého“, ale např. jen to, že testovaná osoba přišla do kontaktu s koronavirem před několika měsíci.

66. V současné době navíc dochází k nepochopitelnému zaměňování pojmů „nakažený“ a „nemocný“, ačkoliv jsou tyto pojmy z hlediska medicínského jednoznačné – nákazu v sobě může nést i člověk, který nejeví příznaky nemoci, nemocným je člověk, který příznaky nemoci trpí (tj. subjektivně příznaky cítí a tyto příznaky lze rovněž alespoň do určité míry pozorovat objektivně).
67. Jak vyplývá ze shora uvedeného, v současné době je zcela nezbytné při posuzování rizik koronaviru SARS-CoV-2 rozlišovat dokonce tři pojmy:
- a. „pozitivně testovaný člověk“ (tato informace sama o sobě neznámá vůbec nic) – obecně by postup měl být takový, že v případě, že bude pacient na základě klinického vyšetření shledán nemocným, bude rozhodnuto o provedení laboratorního testu (např. rt-PCR na určité patogeny), aby se zjistilo, čím je pacient nemocný, a podle toho pak zvolit příslušnou léčbu; současný postup odporuje standardním lékařským postupům; jakékoliv testování samo o sobě by pak mělo být zaměřeno pouze na ohrožené skupiny obyvatel s tím, že testování prostřednictvím testů rt-PCR by mělo být prováděno při použití max. 30-35 cyklů – přitom právě počty takto „diagnostikovaných“ osob užívá vláda jako zcela zásadní argument pro prodlužování nouzového stavu a pro udržování současných restrikcí, a jako východisko pro všechna svá opatření,
 - b. „nakažený člověk“ (tedy člověk, u něhož byla i následnou virovou kultivací prokázána přítomnost aktivního koronaviru SARS-CoV-2) – přitom ani v tomto případě nejde o situaci jakkoliv rizikovou – pravděpodobnost, že takový člověk onemocní nemocí COVID-19, příp. nakazí koronavirem jiného člověka, je fakticky podobná, jako v případě jiných podobných respiračních virů (rhinoviry, influenza viry apod.),
 - c. „člověk nemocný COVID-19“ (tedy člověk, u něhož je prokázána nákaza koronavirem SARS-CoV-2 a u něhož se současně objektivně projeví příznaky nemoci) – teprve pokud se člověk dostane do této fáze, navíc pokud patří do ohrožené skupiny obyvatel, příp. se u něj projeví závažnější příznaky z jiného důvodu, vyžaduje individuální péči.
68. Je přitom s podivem, že vláda ani Ministerstvo zdravotnictví do dnešního dne neuložilo laboratořím, zabývajícím se vyhodnocováním testů rt-PCR, aby ve výsledcích uváděly počet provedených cyklů (Ct) pro přezkum výsledků laboratorních testů, případně aby počet těchto cyklů omezily v souladu s dnes již celosvětově akceptovanými doporučeními (na 25 – 30 cyklů) příslušným opatřením, adresovaným institucím, které se vyhodnocováním testů rt-PCR zabývají. O nutnosti podmínit pozitivní výsledky dalším vyšetřením nemluvě.
69. Dnešní systém je však nastaven tak, že za „člověka nemocného COVID-19“ je často označován i jen člověk pouze „pozitivně testovaný“ bez jakýchkoliv příznaků (a dokonce bez důkazu o tom, že by v sobě nesl aktivní virus). Samozřejmě i bez toho, aby bylo

prokázáno, zda jde o „nově“ nakaženého člověka, nebo např. člověka, který nákazou prošel před několika měsíci (a je tedy pro společnost dokonce méně rizikový, než člověk s negativním výsledkem testu).

70. Lze tak jednoznačně konstatovat, že odůvodnění Usnesení 1 rostoucím počtem „nově nakažených lidí“ je zcela nepodložené a nepravdivé.
71. To nakonec dokládá například i dokument Světové zdravotnické organizace (WHO), v němž je výslovně uvedeno: „*potvrzený případ je „člověk s laboratorně potvrzenou infekcí viru SARS-CoV2 bez ohledu na klinické známky a příznaky“* (viz <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200423-sitrep-94-covid-19.pdf>)
72. V regionu Evropské unie je přitom tato zavádějící definice uplatňována doposud (viz <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/surveillance/case-definition>), a to přesto, že tato definice odporuje zcela standardní mnohaleté ověřené lékařské praxi, kterou v poslední době opakovaně potvrdila i WHO např. v rámci pokynu k definici „potvrzeného případu“: „*většina testů PCR je indikována jako pomocné vyšetření pro stanovení diagnózy, a proto poskytovatelé zdravotní péče musejí zvažovat jakýkoli výsledek v kombinaci s načasováním odběru vzorku, typem vzorku, specifiky stanovení, klinickými zjištěními, anamnézou pacienta, potvrzeným stavem jakýchkoli osob, jež byly s pacientem v kontaktu, a epidemiologickými informacemi.*“ Současně stanoví, že je v případě pochybností třeba provést druhý test stejnou nebo podobnou technologií NAT (viz https://www.who.int/news/item/20-01-2021-who-information-notice-for-ivd-users-2020-05?fbclid=IwAR3_ucHYN6gsfWUqY_agUwyLaS1c40WvYihvkMUEwgAqbY3o7UAzLsyeFOs).
73. Na nutnost zohlednění klinického obrazu pacienta a další diagnostiky při stanovení „nakažení člověka“ přitom výslovně upozorňuje i návod k použití testu rt-PCR pro SARS-CoV2 vydaný americkou institucí FDA: (bod Intended Use: <https://www.fda.gov/media/137120/download?fbclid=IwAR36z2PI-oDnAzgUstT-VbwUjd9Xb-4biJ61z3AU0zJScx2ErGZ6LUDAKnA>). Zde je výslovně uvedeno: „*Pozitivní výsledky svědčí o přítomnosti RNA viru SARS-CoV-2; pro zjištění infekčnosti pacienta je nutné přihlížet k jeho klinické anamnéze a dalším diagnostickým informacím. Detekovaná RNA nemusí být skutečnou příčinou onemocnění.*“
74. Na absolutní nesprávnost předpovědí vlády (založené na datech ÚZIS) upozorňuje například skupina vědeckých pracovníků působících v rámci výboru České statistické společnosti ve studii zveřejněné zde: <https://www.statspol.cz/wp-content/uploads/2021/01/O-predikcich-UZIS.pdf>.

75. V této souvislosti považujeme za nezbytné poukázat ještě na čtvrtý pojem, a tím je pojem „epidemie“. V souvislosti s dosavadními epidemiemi chřipky byl obecně nastaven princip, že za epidemii se považoval stav, kdy byl prokázán počet 1600-1800 „nemocných osob“ na 100.000 obyvatel. (viz <https://cs.wikipedia.org/wiki/Epidemie>). Takového stavu Česká republika v souvislosti s onemocněním COVID-19 dosud nedosáhla, navíc pro toto onemocnění neexistuje žádné objektivní hodnocení, zda jeho rozšíření již dosáhlo hranice epidemie (či pandemie), ačkoliv dosažení této hranice je i zákonnou podmínkou pro zavádění různých restriktivních opatření (a i tímto návrhem napadená usnesení Vlády jsou odůvodněna existencí epidemie/pandemie). Závěr o tom, že COVID-19 dosáhl úrovně pandemie je tak zcela subjektivní a nepřezkoumatelný (bez stanovení konkrétních parametrů, jako je tomu u jiných respiračních onemocnění).

76. K problematice testování prostřednictvím testů rt-PCR viz i příložený souhrn odborných studií a informací s popisem jejich klíčového obsahu:

Důkaz:

- *PCR testy_příloha*

77. K zahlcení zdravotních zařízení

78. Pokud jde o druhé odůvodnění Usnesení 1 (a souvisejících krizových opatření Vlády), je třeba upozornit zejména na to, že Vláda nikdy neprokázala, že by v roce 2020 či v roce 2021 nastal stav, kdy by zdravotnická zařízení byla zatížena více, než je obvyklé v obdobích nárůstu jiných virových onemocnění (chřipkové epidemie apod.). Aktuální kapacity nemocnic lze nalézt na stránkách Ministerstva zdravotnictví zde: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/kapacity-luzkove-pece>. Zjištěné hodnoty pak lze snadno porovnat s informacemi, poskytnutými Ministerstvem zdravotnictví na základě žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., uvádějícími průměrné hodnoty naplnění kapacit zdravotnických zařízení v letech 2018-2019 (viz příloha).

Důkaz:

- *Zadost_obsazenost_luzek*

79. Jak navíc vyplývá z oficiálních údajů Ministerstva zdravotnictví, případné problémy s kapacitami zdravotních zařízení jsou způsobeny spíše vlivem nedostatku (zejména) tzv. pomocného personálu.

80. Nezpochybňujeme, že v některých nemocnicích je v tzv. COVID-centrech nedostatek zdravotních sester apod. Tuto skutečnost však nelze bez dalšího přičítat koronaviru SARS-CoV-2. Tento problém má řadu dalších důvodů, zejména:
- a. dlouhodobé podcenění problematiky nedostatku pomocného zdravotnického personálu v České republice (jde o téma, které je diskutováno již mnoho let, teprve v loňském roce na něj však Vláda reálně upozornila a užila jej jako jeden ze základních argumentů pro udržování nouzového stavu),
 - b. mnoha pracovníkům zdravotnických zařízení je znemožněno vykonávat jejich práci z důvodu karanténních opatření, a to pouze proto, že byli pozitivně testováni testem rt-PCR (k tomu viz výše body 49 - 54 a 56),
 - c. mnoho pracovníků navíc nemůže vykonávat svou práci proto, že je v důsledku Usnesení 2 (viz dále) nuceno věnovat se péči o děti,
 - d. tzv. COVID-centra (vč. specializovaných oddělení ARO a JIP) jsou zahlcena pacienty, u nichž nebylo vždy prokázáno onemocnění COVID-19, kteří byli pouze pozitivně testováni testem rt-PCR (viz body 49 - 54 a 56).

81. K mutacím koronaviru

82. Nejnovějším tvrzením, kterým Vláda odůvodňuje udržení nouzového stavu, je potvrzení výskytu nových verzí koronaviru SARS-CoV-2 (tzv. mutací).
83. Máme za to, že fakt, že koronavirus SARS-CoV-2 „mutuje“, je medicínskou (přírodní) skutečností, kterou nelze vnímat jako nijak mimořádnou událost.
84. Skutečnost, že každá přeživší zmutovaná verze viru je nakažlivější, než předchozí, vnímáme za přirozený jev, neboť každý virus se postupně přizpůsobuje novým podmínkám na straně svého hostitele (výbava hostitele se přitom mění přirozeným vývojem, získáním imunity vůči jinému druhu koronaviru po prodělaném onemocnění, očkováním apod.).
85. Do dnešního dne však není jakkoliv prokázáno, že by jakákoliv nová mutace byla objektivně nebezpečnější pro život či zdraví, než původní virus.

86. Navíc, například dnes uváděná vyšší infekčnost tzv. „britské mutace“ vychází zejména ze závěrů opřených o výsledky testů rt-PCR. Jak je uvedeno výše, takový výklad nevychází z vědeckého zkoumání a nelze mu přiřkládat žádnou váhu.
87. I kdyby se však prokázalo, že jakákoliv nová verze koronaviru je nakažlivější, než předchozí, nepředstavuje to ohrožení takové intenzity, aby to odůvodňovalo vyhlášení (nebo udržování) nouzového stavu ani opatření, napadených tímto návrhem dále (Usnesení 2 a Usnesení 3).
88. K tomu doplňujeme, že podobný vývoj již v minulosti předvídal i Státní zdravotní ústav, který k tomu v rámci odpovědi na žádost o informace, předloženou mu na základě zákona č. 106/1999 Sb., uvedl následující: *"obecně má virus nižší mutační rychlost než jiné RNA viry, protože si ve své výbavě nese opravný enzym s 3' - 5' exonukleázovou aktivitou. Nicméně, jedná se o nový patogen ne zcela ideálně adaptovaný na člověka, a současně pod selekčním tlakem kolektivní imunity, proto v počátcích může být proměnlivější. Každý nově vstupující patogen je velkou neznámou. Masivní šíření, především v ohrožené populaci (imunosuprimovaní, senioři...) může k vývoji směrem k horší variantě napomoci. V konečném důsledku, cílem aktivity viru není vyhubit hostitele, se stanou příměří, a virus se zařadí mezi běžné respirační viry, podobné jiným druhům koronavirů, které v lidské populaci již cirkulují (229E, OC43, NL63, HKU1)".*
89. **Závěr**
90. Tvrzení Vlády o rychlosti šíření nákazy koronavirem SARS-CoV-2 není podpořeno vědecky uznávanými metodami. Naopak se opírá o technologii testů rt-PCR, prováděnou navíc způsobem, který přirozeně vede k mnoha falešně pozitivním výsledkům (za pozitivně testované, příp. nově nakažené, příp. dokonce nemocné, jsou dnes označovány lidé, u nichž pozitivní výsledek mohl být způsoben například nákazou prodělanou před řadou měsíců apod.).
91. Zahlcení kapacit zdravotnických zařízení je důsledkem dlouhodobého (mnohaletého) zanedbání této problematiky ze strany Vlády i předchozích vlád České republiky. Nadto nejde o natolik neobvyklou či kritickou situaci, která by ospravedlňovala tak razantní zásahy do občanských práv a svobod, jichž jsme nyní svědky. A navíc – řešení této situace mnohem více spočívá v racionalizaci fungování zdravotnických zařízení, v odstranění existujících restrikcí (uzavření škol, nařizování karantény na základě testů rt-PCR apod.), než v zavádění či udržování plošných restrikcí, jichž jsme svědky dnes.

92. Jsme přesvědčeni, že Usnesení 1 není ani s ohledem na shora uvedené skutečnosti přiměřené stávající situaci, kdy Vláda má k dispozici řadu jiných nástrojů, jimiž současnou situaci může řešit mnohem účinněji, s mnohem menšími zásahy do práv a povinností občanů České republiky, nadto s mnohem menšími vedlejšími negativními společenskými dopady.
93. Jsme dále přesvědčeni, že aktuální situace není v žádném případě překvapivá, nenadálá či nečekaná. Výskyt nového respiračního virového onemocnění je naopak zcela předvídatelnou událostí, jak nakonec dokládá například i obsah Pandemického plánu České republiky (viz dále body 121- 125 tohoto návrhu). Vláda přesto nejedná v souladu s existujícími, vědecky vypracovanými, postupy, respektujícími nejen zdravotní, ale i další hlediska související s výskytem nových epidemií. Namísto toho Vláda od března 2020 do dnešního dne postupuje zcela nahodile, svévolně, bez přihlédnutí k dosavadním odborným zkušenostem a závěrům, bez respektu k jiným aspektům společenského života, než je bezprostřední ochrana lidského života (a i v tomto směru zcela selhává).

IV.

K PŘEZKUMU USNESENÍ VLÁDY ČR ZE DNE 14. 2. 2021, Č. 129

94. Dne 14. 2. 2021 vydala Vláda usnesení č. 129, jímž omezila provoz vysokých škol, provoz středních a vyšších škol, provoz základních škol, provoz středisek volného času a provoz řady dalších institucí, určených pro výchovu a vzdělávání dětí a mládeže (dále také jen „**Usnesení 2**“).
95. Usnesením 2 Vláda zejména zakázala žákům a studentům základních, středních, vysokých a dalších škol osobní přítomnost na vzdělávání ve školách.
96. S ohledem na tento zákaz byli (a dodnes jsou) žáci a studenti odkázáni na tzv. distanční formu vzdělávání ve smyslu ustanovení § 184a zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a § 95c zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
97. V této souvislosti je nutné připomenout, že předmětná ustanovení, upravující distanční vzdělávání, byla přijata teprve nedávno, ve stavu legislativní nouze, bez širší odborné diskuse, a tedy bez posouzení účinnosti takové formy vzdělávání, jakož i bez omezení negativních dopadů této formy vzdělávání na děti a mladé lidi.
98. Usnesením 2 tak Vláda zcela zásadním způsobem omezila možnosti vzdělávání žáků a studentů od 3. třídy základní školy dále.

99. Do dnešního dne navíc nebyly Vládou (ani příslušným ústředním orgánem veřejné moci) nastaveny podmínky pro tzv. distanční vzdělávání, které by tuto formu postavily kvalitou na roveň vzdělávání za osobní přítomnosti žáků a studentů ve školách.
100. Ve skutečnosti Usnesení 2 vedlo pro obrovskou skupinu žáků a studentů k faktickému zneprístupnění, či alespoň dramatickému omezení jejich práva na vzdělání.
101. Vláda pochopitelně nedisponuje studiemi, které by dopady distančního vzdělávání posuzovaly, neboť se s dlouhodobou distanční výukou střetáváme historicky poprvé. Nicméně drtivá většina odborníků se shoduje, že distanční výuka je nefunkční a negativně ovlivňuje kvalitu vzdělání (viz <https://www.wsj.com/articles/schools-coronavirus-remote-learning-lockdown-tech-11591375078>)
102. Nemluvě již o tom, že existuje řada oborů, závislých na praktickém vzdělávání, jež distanční výuka nahradit nemůže (např. řada technických učebních oborů, střední, vyšší i vysoké vzdělávání v oblasti zdravotnictví apod.).
103. Tím Vláda zcela zásadním způsobem zasáhla do základních práv těchto osob, zejména do práva:
- a. na vzdělání ve smyslu čl. 33 Listiny základních práv a svobod
 - b. na vzdělání ve smyslu čl. 2 přílohy 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod
 - c. na vzdělání ve smyslu čl. 14 Listiny základních práv Evropské unie
104. Vláda přitom Usnesení 2, jeho potřebnost, přiměřenost, legitimitu a zákonnost nijak neodůvodnila.
105. Postupovala navíc například v rozporu s doporučením Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC), v němž je zcela výslovně uvedeno následující: *„Existuje obecná shoda, že rozhodnutí zavřít školy, aby bylo možné kontrolovat pandemii covid-19, by mělo být použito jako poslední možnost. Negativní vliv na tělesné a duševní zdraví dětí a výchovný dopad na děti, stejně jako ekonomický dopad na společnost v širším smyslu, by pravděpodobně převažoval nad přínosy proaktivního zavírání škol“* (viz zde: <http://www.szu.cz/tema/prevence/covid-19-u-deti-a-role-skolskych-zarizeni-v-prenosu>)

106. Vláda nedisponuje žádným vědeckým důkazem o tom, že by použití tohoto nástroje bylo nezbytné, nebo dokonce potřebné či pomocné.
107. Do dnešního dne nebyly předloženy žádné důkazy, z nichž by vyplývalo, že by dostupnost vzdělávání ve školách mohla vést k ohrožení životů či zdraví lidí v takové intenzitě, aby to ospravedlňovalo takto zásadní zásah do jednoho z nejdůležitějších práv (z hlediska individuálních práv člověka i z hlediska společnosti).
108. Vláda navíc v žádném případě neposoudila vedlejší negativní dopady omezení přístupu do škol na fyzické a duševní zdraví dětí, na rodinný život (jehož ochrana je rovněž garantována ústavním pořádkem ČR i mezinárodními úmluvami), na socio-ekonomický rozvoj rodin i společnosti apod. Nemá tedy ani možnost posoudit přiměřenost tohoto zásahu z hlediska jeho ústavnosti.
109. Existuje přitom již řada informací veřejně prezentovaných odborníky z oboru dětské psychologie apod. o tom, jak zásadně negativní dopady pro zdravý vývoj dětí a mládeže toto omezení má. K tomu viz např. zde:
- a. <https://www.forum24.cz/distancni-vyuka-zpusobila-u-deti-30procentni-narust-psychicky-obtizi/>
 - b. <https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/vliv-epidemie-koronaviru-na-narust-dusevnych-onemocneni-u-cechu-projednala-rada-vlady-pro-dusevni-zdravi/>
 - c. Nárůst výskytu duševních onemocnění u dětí: <https://cnn.iprima.cz/psychicke-obtize-u-deti-letos-vzrostly-o-30-procent-na-vine-je-i-distancni-vyuka-15052>
 - d. Rozhovor s renomovanou psychologkou o problémech dětí spojených s distanční výukou: <https://cnn.iprima.cz/psycholozka-pripravme-se-na-prudky-narust-psychicky-poruch-u-starsich-zaku-17096>
 - e. Duševní zdraví dětí a jejich práva během pandemie - <https://cosiv.cz/cs/category/pro-poradenska-zarizeni/>
 - f. https://www.eduin.cz/wp-content/uploads/2020/08/Dopady_uzavreni_skol_pandemie_koronaviru.pdf

V.

K PŘEZKUMU USNESENÍ VLÁDY ČR ZE DNE 14. 2. 2021, Č. 126

110. Dne 14. 2. 2021 vydala Vláda usnesení č. 126, jímž zakázala provoz maloobchodu, poskytování služeb, přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb, výkon mnoha dalších činností (dále také jen „**Usnesení 3**“).

111. Usnesením 3 tak vláda zcela zásadním způsobem omezila zejména výkon podnikatelské činnosti obrovské skupiny fyzických a právnických osob, čímž zasáhla do základních občanských svobod těchto osob, zejména do práva:
- a. podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost ve smyslu čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod,
 - b. na svobodu podnikání ve smyslu čl. 16 Listiny základních práv Evropské unie.
112. Nepřímo tak dále podstatným způsobem omezila právo občanů na svobodu pohybu dle čl. 14 Listiny základních práv a svobod, jakož i řadu dalších základních práv a svobod.
113. Vláda přitom Usnesení 3, jeho potřebnost, přiměřenost, legitimitu a zákonnost nijak neodůvodnila.
114. Vláda navíc nedisponuje žádným vědeckým důkazem o tom, že by omezení v takovémto rozsahu bylo nezbytné, nebo dokonce potřebné či pomocné.
115. Vláda navíc v žádném případě neposoudila vedlejší negativní dopady omezení v Usnesení 3 uvedených provozů a činností na fyzické a duševní zdraví obyvatel (zejm. těch, jejichž činnost byla Usnesením 3 přímo dotčena), na socio-ekonomický rozvoj rodin i společnosti apod. Nemá tedy ani možnost posoudit přiměřenost tohoto zásahu z hlediska jeho ústavnosti.
116. V neposlední řadě vláda bez jakéhokoliv odůvodnění omezuje toto základní právo zcela selektivně, když uzavírá pouze určité typy podnikatelských aktivit, zatímco jiné, dle dostupných dat z hlediska přenosu viru mnohem rizikovější, podnikatelské aktivity nijak neomezuje. Jak vyplývá z dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, nejčastěji dochází k přenosu viru mezi dvěma osobami na pracovišti, když k více než 30 % všech přenosů koronaviru SARS-CoV-2 mělo dojít právě v tomto prostředí, jež není Usnesením 3 jakkoliv dotčeno. Naopak přenosy ve školách a vzdělávacích zařízeních, v restauracích či při sportu tvoří pouze jednotky procent z celkového počtu tvrzených přenosů. Přesto tyto, z epidemiologického hlediska významně méně rizikové aktivity, Usnesením 3, jakož i Usnesením 2 vlády České republiky, po dobu několika měsíců omezovány jsou. Tuto disproporci vláda nijak neodůvodňuje (viz k tomu <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/unikla-nejdulezitejsi-data-kde-se-nakazi-nejvic-lidi-40339950>).

OBECNĚ KE SHORA NAPADENÝM USNESENÍM VLÁDY

117. Jsme si vědomi skutečnosti, že kroky Vlády, vč. aktů, napadených tímto návrhem, je, z hlediska jejich souladu s ústavním pořádkem a z hlediska jejich popření základních principů demokratického právního státu, třeba posuzovat také s přihlédnutím k aktuální situaci související s epidemií koronaviru SARS-CoV-2.
118. V tomto směru je však nezbytné vzít v úvahu fakt, že tato „aktuální situace“ není náhlá a čerstvá, že trvá nejméně od února roku 2020. Vláda tak měla dostatek času k získání maxima podkladů a informací o koronaviru a jeho skutečných rizicích, stejně jako k posouzení opatření, jimiž by skutečná rizika koronaviru omezila tak, aby tím zasahovala do základních práv a svobod a principů demokratického právního státu nejméně intruzivním způsobem.
119. Vláda však takto nepostupovala a dodnes nepostupuje.
120. Dne 14. 9. 2011 například přijala Vláda usnesení č. 682 k Pandemickému plánu České republiky. Tento Pandemický plán je zveřejněn na stránkách Ministerstva zdravotnictví České republiky (<https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/5520/14546/Pandemick%C3%BD%20pl%C3%A1n%20%C4%8CR.pdf>). Jeho hlavní cíle jsou přitom vymezeny v kapitole 2 takto:
121. **„Pandemický plán České republiky je dokumentem stanovujícím postupy a základní systém reakce České republiky na chřipkovou pandemii způsobenou novým typem chřipkového viru. Hlavním cílem plánu v případě vzniku pandemie chřipky je zmírnit její očekávané zdravotní, sociální a ekonomické následky. Mezi hlavní cíle PP ČR patří:**
- a. posílení národního systému rychlého varování pro včasné zachycení možného onemocnění způsobeného pandemickým kmenem,
 - b. rychlá identifikace nové varianty chřipkového viru u drůbeže, ptáků či jiných zvířat,
 - c. rychlé zachycení vzniku nového subtypu viru chřipky v populaci,
 - d. minimalizování rozšíření nového viru a předejití vzniku pandemie, pokud je to možné,
 - e. průběžné vyhodnocování epidemiologické situace, analýza výskytu, přijímání okamžitých protiepidemických opatření,
 - f. zabezpečení léčby nemocných a léčba komplikací,
 - g. zabezpečení pohřbívání mrtvých,
 - h. zabezpečení informovanosti zdravotnických pracovníků a veřejnosti,
 - i. kontrola dodržování doporučených opatření,

j. redukování dopadu pandemie chřipky na společnosti,

k. minimalizování ekonomických ztrát.“

122. Existenci Pandemického plánu České republiky předvídá i zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění dalších předpisů.
123. Jak vyplývá z cílů Pandemického plánu, jakož i z jeho dalšího obsahu, jedná se o právem předvídaný nástroj, podle něhož by měly postupovat orgány veřejné moci v případech výskytu závažných epidemií. A ačkoliv nelze zaměňovat chřipkovou epidemii s epidemií onemocnění COVID-19, je zjevné, že Vláda měla a má k dispozici nástroj, který (po případné aktualizaci v návaznosti na nová zjištění) by mohl a měl přispět k efektivnímu řešení epidemie, a to za současné ochrany dalších zcela zásadních podmínek fungování demokratického právního státu.
124. Vláda však namísto využití tohoto nástroje (na nějž navazují pandemické plány krajů apod.) od samého začátku epidemie postupovala zcela svévolně, intuitivně, bez dostatečné podpory ze strany odborníků, bez opory ve vědeckých závěrech, dokonce i bez toho, aby přihlédla i k jiným společensky významným aspektům, než jsou aspekty domnělého bezprostředního ohrožení života a zdraví obyvatel.
125. Tento postup by bylo možno tolerovat v začátcích epidemie zcela nového onemocnění, v současné době je však zcela neomluvitelný a je dokladem toho, že mocenský systém v České republice je nyní založen na nahodilých rozhodnutích Vlády, bez účinné kontroly ze strany moci zákonodárné a moci soudní, a dokonce bez využití nástrojů, které pro tyto případy Česká republika má k dispozici.
126. I v tom lze spatřovat důvody, proč Vláda ve skutečnosti nečiní nic, čím by případnou existenci rizik spojených s epidemií snižovala. Naopak postupuje zcela v rozporu s právními předpisy i pravidly „*lege artis*“ tak, že jejím postupem dochází k udržování problematických situací, příp. jejich prohlubování, a současně k negativnímu působení do veškerých dalších složek života člověka i společnosti (Vláda se vůbec nezabývá negativními dopady svého působení do dalších sfér života, jako jsou sféra psychologická, sociologická, ekonomická, právní apod.).
127. Jsme přesvědčeni, že Vláda svým postupem snad (byť nedostatečně účinně a v rozporu se zásadou odborné péče a postupu *lege artis*) plní jakousi *obrannou funkci* při řešení epidemie koronaviru SARS-CoV-2, zcela však rezignovala na svou povinnost vykonávat i *činnost prevenční*, tj. činit kroky, směřující k tomu, aby předcházela zásahům do občanských svobod a aby postupně otevírala prostor k uvolňování restrikcí a zmírňování

dopadů epidemie a opatření Vlády (příp. jiných ústředních orgánů veřejné moci) s cílem vrátit se k běžnému životu.

128. Vláda při vydávání usnesení v souvislosti s epidemií koronaviru SARS-CoV-2 zcela ignoruje přímé i vedlejší negativní dopady svých opatření, mezi něž patří například:
- a. zhoršení psychického a psychiatrického stavu velké části obyvatelstva, vč. například nárůstu počtu sebevražd,
 - b. prudký nárůst případů domácího násilí,
 - c. zcela fatální důsledky na životy a zdraví obyvatel v důsledku odkládání lékařské péče,
 - d. obrovské škody hospodářské s dlouhodobým dramaticky negativním dopadem pro jednotlivce, rodiny ale i pro veřejné rozpočty, a tím i podstatné zhoršení schopnosti státu plnit své funkce v oblasti poskytování sociálních služeb apod.
129. Na ty přitom dlouhodobě upozorňují odborníci v řadě oblastí – viz k tomu např.:
- a. <https://zpravycr.cz/covid-19-roste-pocet-sebevrazd-domaci-nasili-i-zavislost-na-technologiech/>
 - b. <https://www.mentalhealth.org.uk/publications/impacts-lockdown-mental-health-children-and-young-people>
 - c. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2020.577740/full#B66>
 - d. <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/psychoterapeuti-nechte-nas-pomahat-40349092>
 - e. <https://video.aktualne.cz/dvtv/deprese-a-riziko-sebevrazd-v-karantene-tak-velky-narust-nas/r~0f6aae5aff3211eab115ac1f6b220ee8/>
130. Vláda přitom jedná i v rozporu s řadou doporučení významných mezinárodních institucí, zabývajících se ochranou lidských práv, např.:
- a. Generální tajemník Rady Evropy 7.3.2020: „*jakákoli nouzová opatření by měla být v souladu s ústavou [...] a případně podléhat přezkumu ústavním soudem*“. (Respecting democracy, rule of law and human rights in the framework of the COVID-19 sanitary crisis - 7 April 2020)
 - b. Benátská komise 1.4.2020: „*vládní agentury musí fungovat v rámci zákona a jejich opatření musí podléhat soudnímu přezkumu*“. *Zdůrazňována je rovněž role přezkumu ze strany zákonodárního sboru*“ (CDL-PI(2020)003).

- c. Rada Evropy vypracovala dokument týkající se nedodržování demokratických pravidel během boje s koronavirem (dostupný ve zkrácené české verzi zde <https://www.uoou.cz/respekt-k-nbsp-demokracii-pravnimu-statu-a-nbsp-lidskympravum-behem-pandemie-covid-19/d-44699>): Při přijímání opatření v době nouze je třeba dodržovat principy právního státu a demokracie. Zejména se jedná o:
- i. *Princip legality. Základním principem právního státu je, že výkon státní moci musí být v souladu s právem, přičemž právo v této souvislosti zahrnuje nejen akty parlamentu, ale také například mimořádná nařízení vlády, pokud mají ústavní základ.*
 - ii. *Omezené trvání nouzového stavu a mimořádných opatření. Během nouzového stavu mohou vlády získat pravomoc vydávat právní předpisy (nařízení), nicméně tato pravomoc by měla být omezena dobou trvání stavu nouze a zároveň by veškeré právní předpisy přijaté během stavu nouze měly zahrnovat jasná časová omezení doby trvání těchto výjimečných opatření.*
 - iii. *Princip nezbytnosti. Omezený rozsah legislativy přijímané ve stavu nouze a princip nezbytnosti vyžaduje, aby mimořádná opatření modifikovala běžná pravidla a postupy demokratického rozhodování v co nejmenším rozsahu.*
 - iv. *Rozdělení pravomocí a kontroly výkonné moci v nouzovém stavu. Orgány moci výkonné by měly být schopny jednat rychle a efektivně, což může vyžadovat přijetí jednodušších rozhodovacích postupů. Parlamenty musí mít pravomoc kontrolovat moc výkonnou, zejména by měly ověřovat, zda jsou nouzové pravomoci výkonné moci stále oprávněné, a zároveň by měly mít možnost rozhodnutí moci výkonné změnit či zrušit. Současně by měly být zachovány klíčové funkce soudnictví, zejména ústavního soudnictví, aby bylo možné posoudit omezení lidských práv zavedená nouzovou legislativou.*
- d. Stanovisko Rady evropských advokátních komor (CCBE) ohledně systémových rizik zasahujících do principů právního státu v době pandemie, podle kterého i v době nouzového stavu musí platit zejména následující limity (<https://advokatnidenik.cz/2020/06/11/rizika-pro-pravni-stat-a-potreba-posilovani-systemu-pravni-pomoci-v-eu/>):
- i. *„stav nouze“ a „zvláštní pravomoci“ musí mít vždy oporu v zákoně (případně ústavním zákoně) a musí být o nich hlasováno v parlamentu,*
 - ii. *trvání nouzových opatření musí být časově omezeno a může být prodlouženo jedině dalším zákonem schváleným parlamentem,*
 - iii. *přijatá mimořádná opatření musí být potvrzena zákonem odhlasovaným v parlamentu se stanovením doby jejich účinnosti, jejímž uplynutím přestávají platit,*

- iv. *opatření musí být přiměřená a musí respektovat základní lidská práva a svobody garantované Chartou a mezinárodními smlouvami a úmluvami,*
- v. *soudní přezkum všech opatření musí být zaručen a nelze jej nikterak omezit,*
- vi. *po dobu trvání nouzových opatření musí být advokátům za všech okolností umožněno plnit svou společenskou roli – ochranu práv a oprávněných zájmů jednotlivců a organizací včetně pomoci těmto subjektům při realizaci jejich práva na přístup ke spravedlnosti.*

- e. Sdělení Evropské komise, které se týká kroků jednotlivých členských států během pandemie (5 https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_short_term_eu_health_preparedness.pdf?fbclid=IwAR0xsEk12AtIPbvyOM5XdDcad9Blqs0G3clD3LaxtD3U9lpg8zexb6OC6b):
 - i. *země by již neměly přistoupit k celostátním „karanténám“, které mají negativní dopad na sociální sféru a na ekonomiku*
 - ii. *vlády by si měly dát pozor na to, jaká opatření hodlají přijímat, aby nebyly v konfliktu s dodržováním principů právního státu a demokracie.*

- 131. Naším cílem není popírat rizika nového typu koronaviru. Považujeme však za nezbytné, aby kroky směřující k ochraně zdraví a životů určité části společnosti byly efektivní a odpovídaly úrovni rizika. A současně, aby omezování občanských svobod a potlačování mechanismů demokratického právního státu bylo legitimní i z hlediska tzv. testu proporcionality, opakovaně aprobovaného Ústavním soudem.
- 132. Již dnes existují vědecké studie, které Vláda zcela zjevně naprosto ignoruje, které prokazují, že ani tak tvrdá omezení, která zavedla Vláda kromě jiného i prostřednictvím Usnesení 1, Usnesení 2 a Usnesení 3 (dokonce ani tzv. tvrdý lock-down) nemají v řešení pandemie sebemenší benefit ve srovnání s doporučenými dobrovolnými opatřeními. Viz k tomu například studii profesora Jaye Bhattacharyi (University of Stanford) <https://www.newsweek.com/covid-lockdowns-have-no-clear-benefit-vs-other-voluntary-measures-international-study-shows-1561656>
- 133. Navíc, již dnes existuje řada vědeckých studií a stanovisek definujících opatření, která by mnohem lépe vedla k účinné ochraně ohrožené části obyvatelstva a přitom by představovala mnohem menší zásahy do ústavních práv a mnohem menší rizika pro budoucnost české společnosti.
- 134. Zavedení takových opatření přitom nesporně nevyžaduje existenci nouzového stavu. K tomu viz např. studii Prof. MUDr. Jiřího Berana, CSc., profesora epidemiologie, „JAK POSTUPOVAT V SOUČASNÉ EPIDEMII COVID-19? PRIORITY, CÍLOVÉ OHROŽENÉ SKUPINY A

OPATŘENÍ“ zveřejněné například zde: <http://stavbez nouze.cz/wp-content/uploads/2020/10/Jak-postupovat-v-sou%C4%8Dasn%C3%A9-epidemii-COVID-24-10-2020.pdf>), případně rovněž stanovisko odborné skupiny Výboru statistické společnosti, zveřejněného např. zde: [https://www.statspol.cz/odborna-skupina-statistiku-k-epidemii-covid-19/.](https://www.statspol.cz/odborna-skupina-statistiku-k-epidemii-covid-19/)

135. Nepřiměřenost opatření Vlády, vč. opatření zavedených díky Usnesení 1, Usnesení 2 a Usnesení 3, dokládá rovněž situace v některých jiných evropských zemích, kde se epidemiologická situace vyvíjí mnohem pozitivněji, než v České republice, a to při aplikaci mnohonásobně méně drastických restrikcí.
136. Nejlepším příkladem v tomto směru je Finsko, kde jsou v chodu školy, kina, divadla i restaurace. Ochranné prostředky jako jsou roušky apod. jsou pouze dobrovolné. Přesto Finsko vykazuje nejlepší výsledky v počtu pozitivních lidí na 100.000 obyvatel v Evropě (viz <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/finsko-je-premiantem-evropy-ve-zvladani-covid-19/r~9e80737c06e911ebb1110cc47ab5f122/?fbclid=IwAR1j1nBCGuGE5SDixaSx8Bt2nuD5q1u15qE3FJGJ6yMYkrJMql4rXlIjBIQM>)
137. Dalším příkladem může být město Madrid, jež jako jediné město z kontinentálního Španělska má otevřené školy, obchody, bary a restaurace, a přesto je na tom v rámci Španělska nejlépe. Výrazně lépe než například Barcelona, která naopak aplikovala velice tvrdá restriktivní opatření viz https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/stal-se-zazrak-v-madridu-klesaji-pocty-nakazenych-navzdory-nocnimu-zivotu-40342290?fbclid=IwAROGcKvIQ23XOrOmCpEvUxjvOdCmal26KzNvZ4olsbwgHtw_weO4oA2dOyk a <https://www.ie.edu/weareready/news/covid-19-state-alarm-update-measures/>)
138. Jsme si vědomi složité situace, v níž se Česká republika i svět nachází. Jsme však přesvědčeni, že již dnes jsou k dispozici nástroje a postupy, jak tuto situaci řešit s tím, že skutečně ohrožené skupiny obyvatel budou chráněny účinněji, než je tomu dnes, a že současně společnost jako celek bude žít v prostředí demokratického právního státu.
139. Dovolujeme si navíc zdůraznit, že dle našeho názoru jistou cenou za existenci demokratického právního státu je i povinnost respektovat práva jednotlivce, zejména povinnost právní normy vykládat vždy k tíži omezování jakýchkoliv občanských svobod. Lze zde jistě uplatnit jakousi obdobu trestněprávní zásady „*in dubio pro reo*“ – v tomto případě tedy zásady „*in dubio pro libertate*“, jakožto snad v konkrétních situacích někdy nepraktické, přitom však zcela integrální základní zásady demokratického právního státu.
140. Ve spojení s postupem Vlády, která zneužila institutu Krizového zákona k porušení Ústavního zákona o bezpečnosti a k překročení veškerých mezí fungování

demokratického státu v krizových situacích, jsme přesvědčeni, že aktuální situace vyžaduje, aby Ústavní soud zasáhl.

VII.

K PROJEDNATELNOSTI NÁVRHU V PŘÍPADĚ NAHRAZENÍ NAPADENÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

141. S ohledem na dosavadní praxi Vlády, která svá usnesení ve velmi krátkém čase mění a nahrazuje novými, s totožnými nebo velmi obdobnými účinky (minimálně z hlediska tohoto návrhu), doplňujeme několik argumentů, podporujících projednatelnost tohoto návrhu i v případě, že dojde k zániku účinnosti (resp. platnosti) Usnesení 1, Usnesení 2 a/ nebo Usnesení 3.
142. Projednatelnost tohoto návrhu dle našeho názoru potvrzuje zejména judikatura Ústavního soudu (viz k tomu např. nálezy Pl. ÚS 08/02, Pl. ÚS 49/03 nebo například Pl. ÚS 50/04).
143. Jsme přesvědčeni, že případné nahrazení zde napadených jiných právních předpisů novými nelze vnímat jako překážku v pokračování řízení již s ohledem na jejich specifikum z hlediska časového. Je totiž zřejmé, že nouzový stav je vyhlášen (příp. prodlužován) vždy na časově omezené období. Podobně je tomu i s krizovými opatřeními, která jsou právě na základě trvajícího nouzového stavu vydávána. Po uplynutí doby, na kterou byl nouzový stav vyhlášen (příp. prodloužen na základě konkrétního souhlasu Poslanecké sněmovny), tedy Vláda musí vydat právní předpisy nové. Pokud by to však bránilo přezkumu ústavnosti takových předpisů, byla by tím občanům České republiky odňata i poslední dostupná ochrana před jejich případnou neústavností, kterou je návrh podaný kvalifikovanou skupinou členů Parlamentu České republiky, coby vrcholného orgánu zákonodárné moci.
144. Vedle toho jsme přesvědčeni, že současný stav je natolik mimořádný z hlediska způsobu vyhlášení „nového“ nouzového stavu, doby trvání i dopadů do základních práv a svobod i z hlediska možných negativních dlouhodobých dopadů do sfér jako jsou ochrana života a zdraví, psychický vývoj obyvatel i společnosti, sociologický vývoj, hospodářský vývoj, vývoj důchodového a obecně sociálního systému České republiky apod., že vedle posouzení ústavnosti konkrétních právních předpisů vyžaduje i obecnější pohled.
145. Jsme přesvědčeni, že je nezbytné, aby Ústavní soud stanovil určitá obecná pravidla, za nichž je možné i v budoucnu dočasně odstranit základní principy demokratického právního státu, jimiž jsou zejména:
 - a. omezení až vyloučení zákonodárné moci Parlamentu České republiky a

- b. obecné zmocnění Vlády vydávat právní předpisy, zasahující dokonce i do oblastí práv garantovaných ústavními zákony a mezinárodními úmluvami na ochranu základních občanských svobod,

z důvodu výskytu nového viru, příp. dokonce nové nemoci. V opačném případě nelze totiž vyloučit opakování podobné situace s podobně destruktivními dopady do práv a svobod lidí i do budoucího rozvoje České republiky.

146. Jsme proto přesvědčeni, že by Ústavní soud měl projednat tento návrh dokonce i v případě, že v mezidobí nouzový stav skončí.

147. Současný stav totiž prokázal, že některé instituty pozitivního českého práva samy o sobě neodpovídají potřebám zachování základních principů demokratického právního státu. Je zřejmé, že v době, kdy vznikaly, zákonodárce nedokázal předvídat rizika, která v nich spočívají. Za zcela zásadní nedostatky právního řádu (z hlediska jeho zakotvení v právních předpisech) považujeme zejména:

- a. nejasné stanovení formy (obsahu) právních předpisů, vydávaných Vládou v rámci nouzového stavu,
- b. nejasné stanovení podmínek udržování nouzového stavu (tedy zejména nejasně vymezenou zásadní úlohu Vlády v tomto stavu, již by mělo být činit veškeré možné kroky směřující k ukončení nouzového stavu a přechodu do běžného režimu),
- c. absenci účinné kontroly působení Vlády při vyhlášení (či prodlužování) nouzového stavu ze strany moci zákonodárné (tedy Parlamentu České republiky) i ze strany moci soudní (zejm. s přihlédnutím k zákonem stanoveným lhůtám v rámci soudního přezkumu, které neposkytují účinnou ochranu právům, jež mohou být bezprostředně ohrožena a jejichž porušení může vést k velice rychlým závažným či dokonce neodčinitelným dopadům do života lidí i společnosti)-

148. Jsme přesvědčeni, že je na čase, aby Ústavní soud svým rozhodnutím určité formální mezery právního řádu vyplnil. **Proto současně žádáme, aby Ústavní soud v případě, že shledá návrh důvodným (byť i jen částečně) zveřejnil svůj právní názor v souladu s ustanovením § 57 odst. 3 zákona o ÚS.**

VIII.

PŘIPRAVENOST K DALŠÍ SOUČINNOSTI

149. Jsme si vědomi toho, že v tomto návrhu odkazujeme v řadě případů na odborné studie, zveřejněné v jiném než českém jazyce. Činíme tak zejména k prokázání, že existuje mnoho odborných názorů, které zpochybňují argumentaci Vlády.
150. S ohledem na urgentnost věci navíc považujeme za nezbytné tento návrh předložit v co nejkratším čase.
151. Jsme však připraveni, bude-li to Ústavní soud považovat za potřebné, doplnit tyto studie příslušným českým překladem. V tuto chvíli jsme v rámci důkazů předložili alespoň souhrn závěrů těch nejpodstatnějších studií v českém jazyce.
152. Žádáme proto Ústavní soud, bude-li považovat za potřebné doplnit kterýkoliv z dokumentů, o které opíráme některá naše tvrzení, o úřední překlad do českého jazyka, aby nás v tomto směru informoval – obratem tak učiníme.
153. Jsme však přesvědčeni, že je to zejména Vláda, která musí v rámci přezkumu ústavnosti svých usnesení, doložit jejich legitimitu, legálnost i přiměřenost, doložit jejich soulad s ústavními zákony a ústavním pořádkem jako takovým, včetně jejich souladu se základními principy demokratického právního státu.

IX.

PETIT

154. S ohledem na výše uvedené žádáme, aby Ústavní soud vydal následující

n á l e z :

- a. usnesení Vlády České republiky ze dne 14. 2. 2021 č. 125 se zrušuje,
- b. usnesení Vlády České republiky ze dne 14. 2. 2021 č. 126 se zrušuje,
- c. usnesení Vlády České republiky ze dne 14. 2. 2021 č. 129 se zrušuje.

JUDr. Jindřich Rajchl, advokát
v zastoupení navrhovatelů
Podpisy navrhovatelů

Jméno

Příjmení

Podpis